

DEN NORSKE KIRKE

Nord-Hålogaland Kirkefagavdelingen

Kirkerådet
Postboks 799 Sentrum
0106 OSLO

Dato: 15.10.2020

Vår ref: 20/02727-5

Deres ref: Dokument 19/03405-10

Høringssvar - "Frivillighet i Den norske kirke"

Viser til brev «Høring 'Frivillighet i Den norske kirke'» fra Kirkerådet 16.06.2020.

Vedlagt er svar på høringen fra Nord-Hålogaland bispedømmeråd og Nord-Hålogaland biskop. Saken ble behandlet i Nord-Hålogaland bispedømmeråds møte 18.-19. september i år i sak 68/20 Høring - "Frivillighet i Den norske kirke". Nord-Hålogaland biskop har som høringsinstans sluttet seg til svaret fra bispedømmerådet.

Med vennlig hilsen

Odgeir Stenersen
Stiftsdirektør

Ole Kristian Nordmark Due
Rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg:
Høringssvar - "Frivillighet i Den norske kirke"

Mottakere:
Kirkerådet

Postboks 799
Sentrum

0106 OSLO

Postadresse:

E-post: nord-haalogaland.bdr@kirken.no

Telefon: +47 77 60 39
60

Saksbehandler

Postboks 790
9258 TROMSØ

Web: <https://kirken.no/nord-haalogaland/>
Org.nr.:818 066 872

Telefaks:

Ole Kristian Nordmark Due

Ref: 20/02727-4
Dato: 12.10.2020

Hørings svar - "Frivillighet i Den norske kirke"

Det vises til høringsbrev utsendt fra Kirkerådet til bispedømmerådene datert 16.06.2020 «Høring – 'Frivillighet i Den norske kirke'». Nord-Hålogaland bispedømme behandlet denne saken i sitt møte 18.-19. september i år i sak 68/20 Høring - "Frivillighet i Den norske kirke". Nord-Hålogaland biskop har som høringsinstans sluttet seg til svaret fra bispedømmerådet.

Sakens viktigste perspektiver

Verdier og forankring

Nord-Hålogaland bispedømmeråd og biskop er takknemlig for hvordan høringsnotatet tilrettelegger både en teologisk og verdimeslig forankring for Den norske kirkes frivillighet, og mener at dette er med på å gi frivilligheten i kirken tilleggsperspektiv som frivillighet i samfunnets sekulære sektor ikke har.

Samtidig påpeker høringsnotatet at kirken eksisterer i en sekulær kontekst, hvor frivillighet også kan forstås som at kirken som samfunnsaktør tilrettelegger for at en som frivillig aktør kan få bruke og utfolde kompetanse, få erfaring, bygge sosial tilhørighet og fellesskap – uavhengig av teologisk motivasjon. I et slikt perspektiv ivaretar kirken sitt oppdrag både gjennom å «tilby» et sted for frivillig engasjement, samt gjennom det konkrete arbeidet frivilligheten tilfører samfunnet.

Nord-Hålogaland bispedømmeråd og biskop mener at det er viktig å understreke at disse to perspektivene på frivillighet ikke utelukker hverandre. Ulike mennesker har ulik motivasjon for å engasjere seg frivillig i kirken, og dette er noe som bør gjenspeiles i et strategisk arbeid for å øke frivilligheten i kirken.

Tilnærming til frivillighet i Den norske kirke

Den norske kirke har historisk vært en embetsstyrt kirke hvor det er sentrale mål, planer og retningslinjer for kirkens virksomhet. Frivilligheten knyttet til kirken har derfor historisk organisert seg parallelt med kirken, gjennom frivillige organisasjoner som barne- og ungdomsorganisasjoner, misjonsorganisasjoner, diakonale organisasjoner og lekmannsbevegelser. Samtidig har tilknytningen til kirken stort sett vært til stede, enten formelt gjennom samvirke og representasjon, eller uformelt gjennom forventninger om hvem som skulle være involvert i det ulike frivillige arbeidet i lokalmenigheten.

For Den norske kirke sin del, kan det å ha vært en del av det offentlige ha ført til en profesjonalisering av kirkens tjenester, som en kan anta har innarbeidet forventninger om at når ulike oppgaver skal utføres, forutsetter det at det følger både økonomiske og personellmessige ressurser med. Når Den norske kirke nå er løsrevet fra staten, kan man se konturene av en tendens der kirken i større og større grad vil bli avhengige av frivillige for å løse sine oppgaver. Derfor mener Nord-Hålogaland bispedømmeråd og biskop at det er nødvendig å arbeide godt med å nettopp «reflektere bredere rundt sine egne forestillinger og strategier knyttet til frivillige» (s.4).

Distinksjonene mellom en instrumentell og en organisk tilnærming til frivillighet er et nyttig redskap. Samtidig påpeker høringsnotatet at forskning viser at det også er utfordringer ved å implementere en organisk tilnærming til frivillige i kirken. En kan derfor spørre om det er

dypereliggende årsaker til dette: Er det sammenheng mellom de teologiske refleksjonene og de verdimeslige forankringene (se over), og vår reelle tilnærming til frivillige? Ser vi frivillige enten som redskaper eller mål for kirkens arbeid, eller forholder vi oss til frivillige medarbeidere som en del av et felles «vi» - uavhengig av om vi har en instrumentell eller organisk tilnærming?

Kompetanse, ledelse og organisering

Nord-Hålogaland bispedømmeråd og biskop er glade for at en trekker fram perspektivet om «å øke fokus og kompetanse på frivillighet og frivillighetsledelse» i kirken. Dette gjelder både (som høringsnotatet påpeker) at frivillighetsfeltet har vært i stor endring, men samtidig også fordi vi som kirke i framtiden kan måtte bli ennå mer basert på frivillighet.

Sammen med holdningsarbeid og refleksjonene over, mener Nord-Hålogaland bispedømme og biskop at det å øke kompetanse lokalt i det å være en organisasjon med frivillige og bli bedre i ledelse og organisering av frivillige er noen av de viktigste punktene i denne høringen. Perspektiver som god oppfølging fra tilsatte, skreddersøm, opplevelse av ansvar og verdi i fellesskapet (organisasjonen) er trukket fram som viktige i den offentlige debatten om frivillighet i kirken, og dette tematiserer også roller og forhold mellom ansatte og frivillige. **Hvilken rolle har frivillige som representanter for kirken i ulike typer oppgaver, og hvilke forskjellige forventninger om ansvar har vi? Hvordan ivaretas tilsynet med kirkens frivillige?**

Samarbeid med frivillige organisasjoner

Den norske kirkes frivillighet har tradisjonelt vært basert rundt frivillige kristne organisasjoner knyttet til kirken. Når kirken nå setter fokus på frivillighet i kirken, er det avgjørende at en samarbeider godt med disse organisasjonene. Mange erfarte etter innføringen av trosopplæringsreformen at måten kirken møtte det store langsgående arbeidet mange frivillige organisasjoner drev, underkjente det store bidraget til tros- og dåpsopplæring disse hadde bidratt med gjennom mange år.

Derfor er det også viktig at vi anerkjenner de frivillige organisasjonene med tilknytning til kirken som en del av vårt frivillige arbeid, og samarbeider tett med disse i videreutviklingen av frivilligheten i kirken.

Andre perspektiver

Nord-Hålogaland bispedømmeråd og biskop stiller seg bak perspektivene om «...sikre rammer og rutiner som bidrar til trygghet og god etisk praksis» samt «...kommunisere om kirken slik at det skaper motivasjon til å delta» og «...innhente og formidle kunnskap om hva som bidrar til å fremme frivilligheten i kirken».

Når det gjelder å «...motivere og legge til rette for økt deltakelse gjennom givertjeneste og innsamling», er vi imidlertid noe usikre. Vi stiller oss bak observasjonene i avsnittet, og mener at dette er et viktig perspektiv. Samtidig mener vi at dette er såpass viktig at det bør behandles som en separat sak for Den norske kirke, og ikke som en del av en satsning på frivillige.

Hva som bør prioriteres i det videre arbeid med saken

Nord-Hålogaland bispedømme og biskop vil støtte vedtaket slik det ble foreslått da denne høringen var forberedt som kirkemøtesak, med et forbehold om pkt. 6 (motivere og legge til rette for økt deltakelse gjennom givertjeneste og innsamling).

I det ovenstående har vi sagt noe om hvilke perspektiver vi mener er viktige, og vil derfor trekke fram holdningsarbeid om kirkens tilnærming til frivillige, økt kompetanse om, ledelse og organisering av frivillighet samt samarbeid med frivillige organisasjoner som områder som bør prioriteres i en eventuell handlingsplan. Samtidig vil vi presisere at også de øvrige perspektivene er gode, og vi ser fram til en handlingsplan som følger opp denne saken.